

Pierwsze zegary miejskie

2012-04-30

Zegar w Collegium Maius

Prawdopodobnie pierwszy miejski zegar w Krakowie pojawił się na wieży Kościoła Mariackiego przed 1390 rokiem, z tego bowiem okresu wydatki dotyczące działania mechanicznego zegara odnotowano w zachowanych dokumentach.

Pierwszy zegar w Katedrze na Wawelu zamontowano prawdopodobnie w 1418 roku. Także w XV wieku, prawdopodobnie przed rokiem 1465, powstał pierwszy mechanizm zegarowy w budynku Collegium Maius, został on jednak zniszczony w trakcie pożaru w roku 1492. Odbudowano go dzięki staraniom władz Akademii i królowej Elżbiety Rakuszanki.

Trzecią fundację zegara w roku 1522 stanowiła dotacja profesora i dobrodzieja Akademii Krakowskiej Maciej z Miechowa. Powstał wówczas zegar niezwykle, w którym symbole słońca i księżyca poruszały się wraz z mechanizmem. Nie są znane okoliczności, w których zegar przestał działać.

Zegar, który dziś możemy oglądać w Collegium Maius uruchomiono 1 października 1999 roku. System komputerowy uruchamia pochód postaci historycznych i towarzyszący mu motyw muzyczny, który jest fragmentem "muzyki" dworskiej z tabulatury Jana z Lublina, datowany na połowę XVI wieku i instrumentalną wersję pieśni akademickiej Gaudeamus Igitur.

W orszaku poruszają się figury osób związanych z dziejami Akademii Krakowskiej: pedel, królowa Jadwiga, król Władysław Jagiełło, św. Jan z Kęt, Hugon Kołłątaj i rektor Stanisław ze Skalbmierza. Twórcą rzeźb, wykonanych w późnych latach 50-tych XX wieku, jest rzeźbiarz ludowy Władysław Kozyra.